

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Fokus på fremme af livskvalitet og trivsel hos personer med demens gennem læringsmodel med musikterapi og Dementia Care Mapping som det fælles omdrejningspunkt

Ottesen, Aase Marie

Publication date:
2013

Document Version
Tidlig version også kaldet pre-print

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Ottesen, A. M. (2013). Fokus på fremme af livskvalitet og trivsel hos personer med demens gennem læringsmodel med musikterapi og Dementia Care Mapping som det fælles omdrejningspunkt. Poster præsenteret ved Demensdagene 2013, København, Danmark.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Læringsmodel for praktikere i demensomsorgen med musikterapi som det fælles omdrejningspunkt

- med fokus på fremme af livskvalitet og trivsel hos personer med demens

Formål med forskningsprojektet

Projektet er et igangværende ph.d. projekt, der har til formål at udvikle en læringsmodel for praktikere i demensomsorgen, som kan medvirke til at øge livskvalitet og trivsel hos personer med demens, gennem videreudvikling af terapeutiske kommunikations- og omsorgsmetoder.

Projektets forskningsspørgsmål

Gennem udvikling af et tværdisciplinært samarbejde mellem musikterapeut og omsorgsgiverne i forbindelse med et musikterapeutisk forløb, belyses følgende gennem forskningsprojektet:

- Hvordan kan den enkelte omsorgsgivers musiske og interpersonelle kompetencer udvikles, således at omsorgsgiverne i deres relationelle møde med demensramte personer, fremadrettet kan overføre den nye viden og de erhvervede færdigheder og kompetencer til den daglige pleje og omsorg gennem brug af konkrete redskaber fra musikaktiviteterne?
- Hvilken indvirkning har den målrettede fokusering på udvikling af omsorgsgivernes musiske og interpersonelle kompetencer på demensramte personers livskvalitet og trivsel i hverdagen?

Forskningsmetode og tilgang

Projektets fokus er det relationelle møde mellem personen med demens og omsorgsgiveren, hvor musikterapi er det fælles omdrejningspunkt for opbygning og udvikling af relationen. At gøre relationen til genstand for projektet, bygger på en grundantagelse om, at det er den professionelle omsorgsgiver, der har ansvaret for kvaliteten af relationen til personen med demens.

Metodisk tilrettelægges projektet som et casestudie af et musikterapiforløb, hvor der inddrages både procesdata, der har fokus på praktikernes læringsproces, outcome-data, der har fokus på effekten af forløbet i forhold til personerne med demens samt på follow-up-data, der vurderer effekten af forløbet i sammenhæng med effekten af praktikernes læringsproces.

Deltagere i projektet

- Fire demensramte personer fra en demensboenhed, der i alt har 16 beboere.
- Fire omsorgsgivere fra demensboenheden, hvor der i alt er ansat ca. 25 omsorgsgivere.

Resultater

De foreløbige resultater viser, at omsorgsgiverne er i stand til at udvikle og implementere den nye viden og de nye færdigheder til den daglige pleje og omsorg gennem brug af konkrete redskaber fra musikaktiviteterne, hvilket har en effekt på livskvalitet og trivsel hos personerne med demens.

De karakteristiske træk ved læringsmodellen som helhed

- Læringsprocessen har musikterapi som det fælles omdrejningspunkt.
- De fire deltagende omsorgsgivere har fået særlig introduktion og undervisning – bl.a. ud fra projektets teoretiske referenceramme - f.eks. Tom Kitwoods person- orienterede demensomsorg, Daniel Sterns teori om selvforfølelse, vitalitetsformer, det nuværende øjeblik, Barry Reisbergs forskning om retrogenese samt nyeste forskning om spejlneuroner.
- Den pædagogiske tilgang og metode tilrettelægges med udgangspunkt i Dementia Care Mapping Metoden, hvor der gives feedback og samarbejdes med omsorgsgiverne ud fra Tom Kitwoods teori og værdigrundlag om en personorienteret tilgang.
- Omsorgsgiverne får feedback med udgangspunkt i Dementia Care Mapping Metoden og videooptagelserne af musikterapisessionerne. Under tilbagemeldingen arbejdes der på at give omsorgsgiverne redskaber til at bruge musik aktivt i deres interaktion med personer med demens i forskellige samværssituationer. Projektets teoretiske referenceramme bliver også brugt. Musikterapeuten bidrager med musikterapeutisk viden og perspektiver under sessionerne.

- Læringen sker med udgangspunkt i omsorgsgivernes praksis. Læringen er flyttet ud i omsorgsgivernes dagligdag i plejemiljøet i demensboenheden.
- De læringsituationer, der opstår i "mødet" mellem personen med demens og omsorgsgiverne er det fælles udgangspunkt - både under musikterapiforløbet og i hverdagslivet.
- Forsker står for feedbackprocessen i forhold til omsorgsgiverne.
- Under feedback sessionerne samarbejder forsker og omsorgsgiverne om at opstille og iværksætte handleplaner. Handleplanerne fokuserer på hvordan den nye viden, de nye færdigheder kan implementeres i den konkrete pleje – og omsorg til de fire deltagende beboere samt til alle beboerne i demensboenheden og alle omsorgsgiverne i demensboenheden. Handleplanerne fokuserer også på de komplekse forhold og den kontekst, hvor interventionen overfor de demensramte personer finder sted samt på de læringsmæssige aspekter knyttet til interaktionen mellem omsorgsgiver og personen med demens.
- De fire deltagende omsorgsgivere i musikterapiforløbet har fået til opgave at være ambassadører, der indebærer, at de har ansvar for at inddrage deres kollegaer i den nye viden og de nye færdigheder, så den bliver udbredt og anvendt generelt til alle beboere i demensboenheden.
- Der er planlagt fem opfølgingsmøder i 2012, hvor omsorgsgiverne sammen med forsker vil arbejde med videre udvikling af de igangsatte handleplaner.

Beskrivelse af symbolikken i posteren

- En blomst, der symboliserer læringsmodellen, hvor blomstens kronblade illustrerer de enkelte delelementer i læringsmodellen. Blomstens blade illustrerer, det der forventes opnået gennem læringsmodellen - dvs. udvikling af omsorgsgivernes musiske og interpersonelle kompetencer samt implementering og omsætning af den nye viden og de nye færdigheder til den daglige pleje og omsorg. De små nye planter illustrerer de opnåede resultater - dvs. eksempler på, hvordan den nye viden udmønter sig i praksis. Jorden og græsset illustrerer værdier, kultur og den teoretisk referenceramme – dvs. det fælles fundament, som giver blomsten og de nye planter næring og mulighed for at vokse sig større. De sorte skyer symboliserer negative situationer eller de udfordringer, der er. De lyse skyer symboliserer de faktorer i omgivelserne, der fremmer blomstens vækst. Og endelig er der solen, som illustrerer udviklingsmuligheder i demensomsorgen gennem forskning.

Referencer til den teoretiske referenceramme

- Bauer, J. (2006) Hvorfor jeg føler det, du føler: Intuitiv kommunikation og hemmeligheden ved spejlneuroner (1. udgave ed.). Valby: Borgen.
- Brooker, Dawn og Clare Surr (2007) Dementia Care Mapping: Principper og praksis. Oversættelse og udgivelse: Danmarks Institut for Ældre pædagogik (Daniæ). 1. udgave. 1. oplag 2007.
- Kitwood, T. (1999). En revurdering af demens: Personen kommer i første række (1. udgave ed.). Kbh.: Munksgaard Danmark.
- Reisberg, Barry et al. (1999) Towards a Science of Alzheimers Disease Management: A Model based upon current knowledge of Retrogenesis. International Psychogeriatrics, Vol. 11 No. 1, 1999, pp. 7-23.
- Ridder, H.M. (2003) Singing Dialogue. Music therapy with persons in advanced stages of dementia. A Case study research design. Ph.d.-afhandling, Institut for Musik og Musikterapi, Aalborg Universitet.
- Ridder, H.M. (2005) Musik & Demens. Musikaktiviteter og musikterapi med demensramte (2. udgave). Århus: Forlaget KLIM.
- Ridder, H.M.; Ottesen, Aa.M. & Wigram, T. (2006) Pilotprojekt: Musikterapi som personcenteret terapiform med frontotemporalt demensramte. Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet og Videnscenter for Demens, Nordjyllands Amt.
- Stern, D. (2000). Spædbarnets interpersonelle verden. Hans Reitzels Forlag.
- Stern, D. (2004). Det nuværende øjeblik i psykoterapi og hverdagsliv (1. udgave ed.). Kbh.: Hans Reitzel.
- Stern, D. (2010). Vitalitetsformer: Dynamiske oplevelser i psykologi, kunst, psykoterapi og udvikling (1. udgave ed.). Kbh.: Hans Reitzel.

Yderligere information om projektet

Sygeplejerske og Ph.d. studerende
Aase Marie Ottesen
E-mail: aamo@hum.aau.dk
Forskerprogram i Musikterapi
Institut for Kommunikation og Psykologi
Aalborg Universitet, Danmark